

Ιατρογενής υποαλδοστερονισμός σε σκύλο με υπερφλοιοεπινεφριδισμό υπό αγωγή με τριλοστάνη

Ποζουκίδου Ε. Κτηνίατρος, Μονάδα Παθολογίας, Κλινική Ζώων Συντροφιάς, Τμήμα Κτηνιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Παπαδήμας Κ. Κτηνίατρος, Μονάδα Παθολογίας, Κλινική Ζώων Συντροφιάς, Τμήμα Κτηνιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Κωνσταντινίδης Α.Ο. Κτηνίατρος, Μονάδα Παθολογίας, Κλινική Ζώων Συντροφιάς, Τμήμα Κτηνιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης | **Σούμπασης Ν.** Κτηνίατρος, Μονάδα Παθολογίας, Κλινική Ζώων Συντροφιάς, Τμήμα Κτηνιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Oral Communications: Internal Medicine - Parasitology - Endoscopy

Iatrogenic hypoaldosteronism following treatment with trilostane for hyperadrenocorticism in a dog

Pozoukidou E. DVM, Medicine Unit, Companion Animals Clinic, School of Veterinary Medicine, Faculty of Health Sciences, Aristotle University of Thessaloniki | **Papadimas K.** DVM, Medicine Unit, Companion Animals Clinic, School of Veterinary Medicine, Faculty of Health Sciences, Aristotle University of Thessaloniki | **Konstantinidis A.O.** DVM, Medicine Unit, Companion Animals Clinic, School of Veterinary Medicine, Faculty of Health Sciences, Aristotle University of Thessaloniki | **Soumpasis N.** DVM, Medicine Unit, Companion Animals Clinic, School of Veterinary Medicine, Faculty of Health Sciences, Aristotle University of Thessaloniki

Εισαγωγή

Η θεραπεία εκλογής στον υπερφλοιοεπινεφριδισμό του σκύλου είναι η τριλοστάνη, η οποία όμως μπορεί να οδηγήσει σε ιατρογενή υποφλοιοεπινεφριδισμό. Ο ιατρογενής υποφλοιοεπινεφριδισμός χαρακτηρίζεται από έλλειψη γλυκοκορτικοειδών (στηλιδωτή ζώνη επινεφριδίων), ενώ συνήθως δε διαταράσσεται η παραγωγή των αλατοκορτικοειδών (σπειροειδής ζώνη επινεφριδίων) και συνήθως έχει παροδικό χαρακτήρα. Σκοπός της ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση ενός περιστατικού υποαλδοστερονισμού, χωρίς έλλειψη γλυκοκορτικοειδών, ως αποτέλεσμα της θεραπείας με τριλοστάνη λόγω υπερφλοιοεπινεφριδισμού σε σκύλο.

Κλινικό περιστατικό

Σκύλος, θηλυκός, στερημένος, φυλής Cocker Spaniel, 6,5 ετών, προσκομίστηκε λόγω ανορεξίας. Ο σκύλος είχε διαγνωστεί με υπερφλοιοεπινεφριδισμό και βρισκόταν σε αγωγή με τριλοστάνη για 2,5 χρόνια. Κατά την κλινική εξέταση δε διαπιστώθηκε κάτι παθολογικό. Στην εργαστηριακή διερεύνηση διαπιστώθηκε υπονατρία και χαμηλός λόγος Na^+/K^+ . Η διάγνωση του ιατρογενούς υποαλδοστερονισμού τέθηκε έπειτα από τη δοκιμή διέγερσης με τετρακοσακτίδη, όπου τόσο η αρχική

Introduction

Trilostane is currently the medical treatment of choice for hyperadrenocorticism in dogs. Iatrogenic hypoaldosteronism is considered infrequent. Mineralocorticoid concentrations remain normal in most dogs, and the glucocorticoid deficiency is usually transient. This presentation describes a case of iatrogenic hypoaldosteronism in a dog on maintenance trilostane therapy for hyperadrenocorticism.

Clinical Case

A 6.5-year-old, female spayed Cocker Spaniel was presented due to anorexia. The dog had been treated with trilostane for the last 2.5 years since it was diagnosed with hyperadrenocorticism. Clinical examination revealed no abnormal findings. Serum biochemistry showed hyponatremia and normal potassium, with a reduced Na^+/K^+ ratio of 23. Basal and post-ACTH cortisol concentrations were within normal values for a dog with hyperadrenocorticism receiving trilostane. In contrast, serum basal and post-ACTH aldosterone concentrations were extremely low.

όσο και η μετά την έγχυση της τετρακοσακτίδης συγκέντρωση της κορτιζόλης ήταν στα επιθυμητά όρια ενώ της αλδοστερόνης ήταν εξαιρετικά χαμηλή (μη ανιχνεύσιμη).

Αποτελέσματα

Θεραπευτικά κατά τη νοσηλεία έγινε χορήγηση κρυσταλλοειδών διαλυμάτων με αποτέλεσμα την αποκατάσταση των ηλεκτρολυτικών διαταραχών. Ακολούθησε η διακοπή της χορήγησης τριλοστάνης και η έναρξη αγωγής με δεσοξυκορτόνη.

Συμπεράσματα

Ο ιατρογενής υποαλδοστερονισμός αν και αποτελεί σπάνια επιπλοκή της θεραπείας με τριλοστάνη στους σκύλους που έχουν διαγνωστεί με υπερφλοιοεπινεφριδισμό, είναι πιθανό να εμφανιστεί τόσο με ταυτόχρονη έλλειψη γλυκοκορτικοειδών όσο και μεμονωμένα. Θα πρέπει να αποτελεί μέρος της διαφορικής διάγνωσης και να διερευνάται ιδιαίτερα όταν οι σκύλοι εμφανίζουν υποτροπή στην κλινική τους εικόνα όπως διάρροιες, εμέτους και μειωμένη όρεξη.

Results

Based on history, clinical and laboratory findings, including basal and post-ACTH cortisol and aldosterone concentrations, iatrogenic hypoaldosteronism was diagnosed. Trilostane was discontinued, desoxycorticosterone pivalate (DOCP) was prescribed and the dog responded well to therapy.

Conclusion

Aldosterone deficiency may occur in dogs receiving trilostane. This is the first case describing complete aldosterone deficiency without cortisol deficiency in a dog. Iatrogenic hypoaldosteronism should be considered as a differential in dogs receiving trilostane, especially when presented with diarrhea, anorexia and vomiting.

Βιβλιογραφία / References

- Griebisch C, Lehnert C, Williams GJ, Failing K, Neiger R (2014) Effect of trilostane on hormone and serum electrolyte concentrations in dogs with pituitary-dependent hyperadrenocorticism. *J Vet Intern Med* 28(1).
- Wenger M, Sieber-Ruckstuhl NS, Müller C, Reusch CE (2004) Effect of trilostane on serum concentrations of aldosterone, cortisol, and potassium in dogs with pituitary-dependent hyperadrenocorticism. *Am J Vet Res* 65(9).
- Reid LE, Behrend EN, Martin LG, Kempainen RJ, Ward CR, Lurye JC, Donovan TC, Lee HP (2014) Effect of trilostane and mitotane on aldosterone secretory reserve in dogs with pituitary-dependent hyperadrenocorticism. *J Vet Intern Med* 28(2).
- Galac S, Buijtel JJCWM, Mol JA, Kooistra HS (2010) Effects of trilostane on the pituitary-adrenocortical and renin-aldosterone axis in dogs with pituitary-dependent hypercortisolism. *Vet J* 183(1).